

15.9.1979

12 MART SİYASİ HÜKÜMLÜLERİNİN SERBEST BIRAKILMALARI OLAYI ETRAFINDA YARATILAN "HESAPLI-KİTAPLI FIRTINAYA" HAYIR

son günlerde bir kısım yayın organlarında başlatılan, 12 Mart döneminden bu yana hapisde bulunan siyasi hükümlülerin Af ve İnfaz Yasalarından yararlandırılarak Ağır Ceza Mahkemelerince tahliye edilmesi işlemine ilişkin tartışma bir çok yönleriyle tüm demokratları yakından ilgilendirmek durumunda. Konuya ilişkin aşağıdaki yorumu demokratik kamu oyunun dikkatine sunmakta yarar gördük.

TÜTED

HABER

BÜLTENİ

Tüm Teknik Elemanlar Derneği Haber Bülteni

Haftada bir yayınlanır.

Sahibi ve sorumlu müdürü:TÜTED Adına Aykut Göker

Adres:Hitatpaşa Caddesi 28/24 Kızılay,ANKARA Tel:254505

MAHKEMELERİN UYGULAMALARI DOĞRUDUR

Hürriyet Gazetesinin başlattığı ve daha sonra diğer gazetelerinde katıldıkları, yıllarında 12 Mart döneminden beri içerde yatmakta olan müebbet hapse hükümlü siyasi mahkumların da bulunduğu 1000'e yakın kişinin Af ve İnfaz Yasalarından yararlandırılarak Ağır Ceza Mahkemelerince tahliye edilmesi işlemleri ilgili tartışmalar tamamen politik hesaplara dayanılarak ortaya atılmış olup, tavşana kaç tazıya tut havasını yaratıp, seçim öncesinde bir politik rehine yaratarak, bulanık suda balık avlamayı hedef almaktadır.

OLAYIN ASLI NEDİR ?

İlkimizde 647 sayılı bir İnfaz Yasası var. Bu yasaya göre, cezaevlerinde "iyi halli" olan (disiplin vs. cezası bulunmayan) her mahkum cezasının 1/3'ünü (günlük olarak) dışarda geçirme hakkına sahip bulunuyor. Örneğin, 36 yıla hükümlü bir mahkumun bu yasaya göre cezaevinde geçireceği süre 36 - 12 : 24 yıl olarak hesaplanır.

Elinizde bir de 647 sayılı İnfaz Yasasına EK olarak çıkarılmış bulunan ve cezaevinde "iyi halli" süre boyunca "iyi halli" olan mahkumların içerde kalacakları süreyi kasaltmak amacını güden 2148 sayılı yasa var. Buna göre de, yasada belirtilen şartlara sahip her mahkum, 647 sayılı yasaya göre dışarıda geçirilecek olan 1/3 lük süre düşüldükten sonra geriye kalan ve kalan "içerde kalınan" süre olarak tanımlanan süreden her ay için 6 günlük süre dışarıda geçirme hakkına sahip bulunuyor.

Bunun bir örnek vermek gerekirse, 36 yıla hükümlü bir kişinin içerde yatacağı süre hesaplanırken, önce asıl ceza olan 36 yıldan 647 sayılı yasaya göre "içerde kalınacak süre" olan 24 yıl üzerinden her ay için 6 günlük indirim yapılır. Ve söz konusu mahkumun cezaevinde yatması gereken süre olan 19 yıl 3 ay 7 gün bulunur.

Bütün bunlar Yargıtay kararıyla kesinlikle belirlenmiş, yüzlerce binlerce örnekte uygulanmış, herkesçe bilinen şeylerdir.

Şimdi bir adım daha atıyoruz: Ehimizde bir de 1803 sayılı Af Yasası bulunmaktadır. Bu yasaya göre her mahkumun İnfaz Yasasından yararlandıktan sonra kalan cezasından 12 yılı yasa koyucu tarafından affedilmektedir.

Örneğin gene 36 yıla hükümlü bir kimse sözkonusuysa, 647 ve 2148 sayılı İnfaz Yasalarından yararlandırılarak cezası 19 yıl 3 ay 7 güne indirilmiş bulunan bu kimsenin, 12 yıllık Af'tan yararlanınca içerde yatması gereken süre olan 7 yıl 3 ay 7 gün hesaplanır.

SORUN NİÇİN KARMAŞIK GÖRÜNÜYÖR ?

Müebbet hapis cezasına hükümlülerin cezalarını 24 yıla indiren 1803 sayılı Af Yasası 7/A bendinde 647 ve 2148 sayılı İnfaz Yasalarının aflu indirilmiş olan ceza üzerinden uygulanacağı hükmünü getirdiğinden, yakın zamana kadar müebbet hapis cezasına çarptırılan mahkumlar için İnfaz ve Af Yasaları şöyle uygulanıyordu:

1803 Sayılı Yasanın 7/A bendi gereğince 24 yıl temel alınarak (çünkü Af Yasası müebbet hapis cezalarını 24 yıla indirmişti.) 647 sayılı yasaya göre 24-8:16 bulunuyor, sonrada 2148 sayılı yasa uygulanarak 16 yıl üzerinden her ay için 6 gün indirim yapılarak içerde kalınması gereken süre 13 yıl hesaplanıyordu.

Ne var ki Anayasa Mahkemesi 1803 sayılı yasanın yukarda anılan 7/A bendini İPTAL ETTİ. İptal gerekçesinde 7/A bendinin Anayasanın "eşitlik" ilkesine aykırı olduğunu belirten yüksek mahkeme, infaz uygulamasının 1803 sayılı yasayla çevrilen ceza üzerinden değil, asıl ceza üzerinden yapılması gerektiği bildirdi.

Ceza yasasında müebbet hapis cezasının karşılığı olan ceza 36 yıl olduğu için de, Anayasa Mahkemesinin (647ve 2148 sayılı) İnfaz yasaları uygulanırken "aflu indirilen ceza değil, mahkemelerce verilen ceza temel alınır" hükmüne dayanılarak 36 yılaönce 647 sayılı yasa uygulanıp 12 yıllık indirim bulundu, sonra geriye kalan 24 yıla 2148 sayılı yasa uygulanarak

(bu yasanın 647 sayılı İnfaz Yasasına EK olarak çıkarıldığını unutmaya-
lim) 4 yıl 8 ay 27 günlük indirim hesaplandı, sonra da 1803 sayılı yasa
müebbet hapis cezalarını 24 yıla indirmiş olduğu için 24-(12+4 yıl 8 ay
27 gün)- 7 yıl 3 ay 7 gün hesaplanarak içerde geçirilmesi gereken süre
belirlendi.

İşte Türkiye'nin birçok yerinde Ağırceza Mahkemelerinin biribirlerinden
bağımsız olarak yaptıkları uygulama budur. Bunu şöyle de ifade edebili-
riz: 36 ya 647 sayılı yasa uygulanarak 24 yıl bulunur. Bu süre 2148 e
göre "içerde kalınması gereken" süre olduğundan ayda 6 günlük indirime
tabi tutulur, 19 yıl 3 ay 7 gün bulunur. Sonra da 1803 sayılı yasa 12
yıllık bir indirimi getirdiğinden 19 yıl 3 ay 7 gün - 12 yıl- 7 yıl 3ay
7 gün belirlenir.

PEKİ "İHTİLAFIN" OZU NEDİR?

Deniyor ki mademki 2148 sayılı yasada öngörülen ayda 6 günlük indirim
"hükümlünün içerde geçireceği süre" temel alınarak yapılır, o halde sa-
nığın 1803 sayılı Af Yasasından yararlanacağı süre de (12 yıl) içerde
geçirilmeyeceğinden, bu süre 6 günlük indirime tabi tutulmamalıdır. Ya-
ni "ihtilaf", 2148 sayılı yasa, 1803 sayılı yasa uygulandıktan sonra mı
önce mi uygulanacak noktasındadır.

Aslında mesele apaçıktır. 2148 sayılı yasanın metnindeki "içerde geçiri-
lecek süre" ifadesi ancak bu yasanın ÇERÇEVESİ İÇİNDE BİR ALINABİLİR.
ÇÜNKÜ 1803 SAYILI YASA AYRI BİR YASADIR? 2148 in içinde yer alan bir i-
fade 1803 üde bağliyyacak şekilde yorumlanamaz. Nitekim hiç af çıkmamış
olsaydı ne olacaktı? Ayda 6 günlük indirim nasıl uygulanacaktı? Parla-
mento kendi iradesini kullanarak İnfaz Yasasından ayrı bir Af Yasası
çıkarmış ve 12 yıllık bir indirim sağlamış. Bunu görmezlikten gelmek ve
1803 sayılı yasayı sanki 2148 in bir fıkrasıymış gibi ele almak mümkün-
müdür? Bu görüşe uygun hareket edilmesi halinde 1/3 lük süre olan 12
yılın düşülmesinden sonra kalan 24 yıldan 12 yıllık afta düşülecek ve
2148 en sonunda arta kalan 12 yıl üzerinden uygulanacaktır ki, bu du-
rumda da HİÇ AFTAN YARARLANMAMIŞ BİR MAHKUMLA 12 YILLIK AFTAN YARARLA-
NAN BİR MAHKUMUN CEZALARI AÇSINDA 12 YILLIK BİR FARK OLMASI GEREKİRKEN

BU FARK 9,5 YILA İNDİRİLMEKTE, AÇIKÇA PARLAMENTONUN İRADESİNE TECAVÜZ EDİLMİKTİR....Yani bu tür bir uygulama Anayasaya aykırıdır.Yargının yasa koyucunun iradesine tecavüzüdür,

Nitekin,1803 sayılı Af Yasasından sonraki herhangi bir tarihte (örneğin 1975 yılında) müebbet hapis cezasına mahkum olmuş bir kimse için içerde kalacağı süre nasıl hesaplanacaktır onu görelim: Bu kimse 647 sayılı infaz Yasasına göre 36 yılın 1/3 ü olan 12 yıl verilen cezadan düşüldükten sonra kalan 24 yılı içerde geçirecektir. 647 sayılı yasaya EK 2148 sayılı yasaya göre de mahkum cezaevinde geçireceği 24 yılın her ayı için 6 günlük indirimden yararlanacaktır ki bu da 4 yıl 8 ay 27 gün eder. Sonuç olarak müebbet hapis cezasına (36 yıl) çarptırılan bir hükümlü 19 yıl 3 ay 7 günlük bir süreyi iyi halli geçirirse 24 yılı tamamlanması beklenmeden şartlı olarak salıverilecektir. Şimdi, bu arada 12 yıllık bir affın çıktığını düşünelim. O zamana kadar iyi halli olarak yatan hükümlü, artık 19 yıl 3 ay 7 gün değil, 19 yıl 3 ay 7 gün- 12 yıllık af= 7 yıl 3 ay 7 gün içerde kalacaktır. Mesele bundan ibarettir,

Kaldı ki 1803 sayılı yasada ve Anayasa Mahkemesinin 1803 sayılı yasanın 7/A bendini iptal gerekçesinde de açıkça belirtildiği gibi Infaz Yasası aflatla indirilen ceza üzerinden değil, mahkemelerce verilmiş af uygulanmadan önceki ceza üzerinden, bu ceza temel alınarak uygulanır. Sırf bu yüzden, aksi uygulamaya temel aldığı içindir ki 1803 sayılı yasanın 7/A bendi iptal edilmiştir. 7/A bendi, infaz uygulamasının aflatla düşülen ceza olarak 24 yıl üzerinden yapılması gerektiğini söylediği için iptal edilmiştir de ne için iptal edilmiştir?

Mahkemeler 2148 in uygulanmasında da aynı durumu göz önüne almışlar, Anayasa Mahkemesinin kararı doğrultusunda hareket etmişlerdir. Yani esas cezaya (36 yıl) önce 647 yi uygulamışlar, sonra kalan ceza 24 yıl 647 ye EK 2148 e göre yasal olarak içerde geçirilmesi gereken ceza olduğundan, bu cezadan da ayda 6 günlük indirim yaparak, en sonunda da hükümlü 1803 sayılı Af Yasasından yararlandırılmış, 7 yıl 3 ay 7 gün yatan tahliye edilmiştir.

Ortada bir kısım çevrelerin oldu bittiye getirerek yaymak istedikleri gibi bir "adli hata" yoktur. Seçim hesaplarına dayanan demagoji vardırL.. Ve bu tür yasalar gözardı edilmediği sürece de aksi yönde bir uygulama mümkün değildir...